

λουθον ἔτος, διὰ τοῦ ἐτησίου διαγγέλματός του, ὅτι αἱ ὁμόσπονδοι πολιταῖαι θέλουν θεωρήσει ὡς προσβολὴν κατ' αὐτῶν γενομένην πᾶν ἐπιχείρημα τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων πρὸς ἀνθρώπων τοῦ ἀποικιακοῦ συστήματος, ὅπουδήποτε τῆς Ἀμερικῆς οἱ κάτοικοι ἤθελον ἀφ' ἐαυτῶν τὸ καταργήσει.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ Κλαῖῦ ἐπενήργησεν εἰς τὴν τύχην τοῦ ὅλου κόσμου. Ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἀμερικῆς συνεπληρώθη, ἐντεῦθεν δὲ ἡ δύναμις τῶν ὁμοσπόνδων πολιτειῶν καὶ ᾠξήσῃ πολὺ, καὶ ἔτι μᾶλλον θέλει αὐξήσει. Σήμερον αἱ πολιταῖαι αὗται εἶναι αἱ προστάτιδες τοῦ νέου κόσμου, κύριοι αἶθεν ἐν αἰῶνα δὲν γίνωσι κυρίαρχοι αὐτοῦ. Τὰ πάντα ὑποδεικνύουσιν ὅτι κατασκευάζεται αὐτόθι νέος τις Βρεῖταις κρατῶν διὰ μιᾶς χειρὸς τὸν μεσημβρινὸν πόλον, διὰ τῆς ἐτέρας τὴν βόρειον, καὶ συνέχων τὸν γηρινὸν κόσμον, πρὸς ἀνατολὰς τε καὶ πρὸς δυσμὰς. Ὁλοσχερῶς ἐνθεν μὲν τὴν Εὐρώπην, ἐνθεν δὲ τὴν Σινικὴν καὶ τὴν Ἰαπωνίαν. Σήμερον καὶ τὰ παιδάρια αὐτὰ τῶν ὁμοσπόνδων πολιτειῶν τρέφουσι τοιαύτην περὶ τῆς πατρίδος των ἐλπίδα καὶ θεωροῦσιν ἄφρονον τὴν ἐκπλήρωσίν της, ἀπαραλλάκτως καθὼς οἱ παῖδες Ρωμαῖοι, ἐπὶ Φαβίου καὶ Παύλου Αἰμιλίου, ἦσαν πεπεισμένοι, ὅτι βαίνουσι πρὸς τὴν κυριαρχίαν τοῦ κόσμου.

Μέχρι τοῦδε εἶδομεν τὸν Κλαῖῦ χωροῦντα ἀκαταπίεστως πρὸς τὰ πρόσω περὶ τὰς πολιτικὰς αὐτοῦ διδασκίαις· δὲν εἶναι βεβαίως δημαγωγός, εἶναι πολιτικός· ἀνὴρ συνάτος, ἀλλ' οὐδὲν ἥττον, παρίσταται ὡς ἄνθρωπος βλέπων ποῦ πρέπει νὰ βαδίσῃ ἡ δημοκρατία εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ἀναλαμβάνων νὰ γίνῃ πρὸς αὐτῆς ἡ ὁδηγός. Ἀπὸ τοῦδε ὁ ἀνὴρ μεταβάλλει τάξιν καὶ σύστημα. Ἀφοῦ ὑπέδειξεν εἰς τὸ ἔθνος τοῦ τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ, ἐπεὶ ἐνέωξε τὸν δρόμον τοῦτον, τότε ἀγωνίζεται νὰ ἐνδύσῃ τὴν πορείαν του, ἵνα μὴ ἀποβῇ αὕτη θαρροῦσα καὶ ἄτκτος· ὅθεν τοῦ λοιποῦ θέλομεν ἰδεῖ τὸν Κλαῖῦ μετρίζοντα τὴν ὁρμὴν τοῦ ἔθνους ἐκείνου καὶ ἐντεῖθεν ἀγωνιζόμενον νὰ τὴν ἀναχαιτίσῃ.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ο Κ. ΔΑΒΙΔ

(ἐξ Ἀγγερίας.)

M. DAVID

(d' Angers.)

Ἐσχάτως ἐσκήρτησαν αἱ Ἀθηναὶ εἰς ἤχον πρὸ αἰῶνων σιγήσαντα ἐν αὐταῖς, ἤχον σμίλης γλυφούσης ἐνατῶν σμίλης ἀξιοτέρων πολιτῶν, τὸν ἀρχαῖκόν Κανόνα, καὶ ἡ ἡχώ ἐκπεπληγμένη ἐφαίνετο ψιθυρίζουσα τὸ ἄσμα τοῦ Φειδίου. Ὅταν οἱ Ἀθηναῖοι, εἰς ἀγενεῖς συκαφαντίας πειθόμενοι, ἐξώριζον τῆς πόλεως των τὸν

μετὰ τὸν Περικλῆ μεγαλαυρότερον τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν, τὸν ἐνδοξὸν αὐτῶν ἀριστοτέχνην, δὲν ἤξευρον, εἰς τὴν ἔρημον Ἠλιακὴν ἀκτὴν ὁ ἀπατρις τὸ βῆμα πλανῶν, ὑπὸ ποίῳ ἐπέεστο πικρῶν λογισμῶν, πῶς ἐκλινεν ὑπὸ τὴν θλίψιν τὴν ἄλλοτε ὑπὸ δάφνας κύπτουσιν κεφαλὴν του, πῶς αἱ ἀνεκτέλεστοι ἀντιλήψεις του, αἱ εἰς ἀγωνίαν καταδεδικασμέναι ἰδέαι του, κατεδύρωσκον τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὁ δὲ κόσμος τῶν ὑπερφῶν του πλάσμάτων, τῶν θεῶν οὓς ἡ γλυφίς του κατεδύσασεν εἰς τὴν γῆν, τῶν ἀνδρῶν, οὓς ἀνεδίδωσκον εἰς τὸν οὐρανόν, πῶς ἐνίοτε, περιστοιχίζων αὐτὸν εἰς τὸ φῶς τὸ μελαγχολικὸν τῆς σελήνης, τῷ ἔλεγε κατηφές, ὅτι ὄναρ ἡ δόξα, ὅτι κῆμα διαρρέον ἡ τῶν ἀνθρώπων εὐγνωμοσύνη. Ἐνῷ δ' ἐξέτεινεν ἐκεῖνος τρεμούσας τὰς χεῖρας πρὸς τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα φαντάσματα, πρὸς τὰ φίλα τῆς καρδίας του τέκνα, διελύοντο αὐτὰ ὡς νεφέλαι καὶ τὸν διέφρευγον, μέχρις οὗ ἐν μέσῳ των τῷ ἐπαφάνη μορφή ἀγνώστου εἰς τὴν γῆν μεγαλοπρεπέας, καταπλήξασα τὴν διάνοιάν του καὶ νέου πληρώσασα αὐτὸν ἐνθουσιασμοῦ, καὶ μετ' οὗ πολὺ ἡ Ἑλλὰς πᾶσα, καὶ οἱ μεταμελούμενοι Ἀθηναῖοι προσεκύνησαν μετ' εὐλαθείας καὶ θαυμασμοῦ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου τεχνίτου, τὸν πατέρα τῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων.

Σήμερον αἱ Ἀθηναὶ αὗται δέχονται τὸν ἐξόριστον τεχνίτην, καὶ δύνανται ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Πνυκὸς, ἢ ὑπὸ τὰς στήλας τοῦ Παρθενῶνος νὰ τὸν ἰδῶσιν, εἰς τὸν ἀπαλὸν βραχίονα στηριζόμενον νέος κόρης, τῆς μόνης παραμυθίας του ἐν τῇ ἐξορίᾳ, μὲ κεκυρῖαν δὲ τὴν κεφαλὴν, πλανῶντα τὸ βλέμμα εἰς τὸ κενόν, καὶ ὡς ζητοῦντα τὴν μεμακρυσμένην πατρίδα καὶ τὰ προσφιλῆ ὄντα εἰς ἃ ἡ αἰσθησις καὶ ἡ φαντασία του ἐνεφύσησαν ζωὴν ἐνδοξάν. Ὅταν τὸ τεθλιμμένον του βλέμμα ἀναπαύεται ἐπὶ τὰ περιστοιχίζοντα αὐτὸν ἀρχαῖα ἀριστουργήματα, τότε φαίνεται χαρὰς ἀκτὶς φαιδρύνουσα τὴν μορφήν του, διότι ἐν αὐτοῖς ἀναγνωρίζει ἀριστουργήματα ἀδελφῆς μεγαλοφυΐας, μελετήματα τῆς νεότητός του, καὶ ὅλης του τῆς ζωῆς ἐντυπώσεις, ἀλλὰ συγχρόνως αἰσθάνεται καὶ λύπη πιεζοῦσα τὴν καρδίαν του, διότι ἡ θέα των κινεῖ ἐν αὐτῷ τὴν χορδὴν τῆς μεγαλουργίας· ἀλλ' ἡ χεὶρ του μάτην ζητεῖ τὴν ἀποῦσαν γλυφίδα της, ἀλλὰ τὸ ἐργαστάσιόν του, πλήρες ἡμέρων ἀριστουργημάτων, μένει ἔρημον, αὐδ' ἀκούει τὸν κράτον τῆς ἀκαμάτου αὐτοῦ σμίλης, ἀλλὰ τὸ λυπηρότερον καὶ δι' ἐκεῖνον καὶ δι' ἡμᾶς, τὸ περιέχον ἐν ᾧ ζῇ, οὐ μόνον δὲν προκαλεῖ καλλιτεχνικὰς ἐμπνεύσεις, ἀλλὰ καὶ φονεύει αὐτὰς ὑπὸ τὸ ψῦχος τῆς ἀμαθοῦς ἀδιαφορίας.

Ὁ καλλιτέχνης οὗτος εἶναι ὁ Γάλλος Δαβίδ, ἐξ Ἀγγερίας τῆς ἐν Βανδέξ' υἱὸς ἀπλοῦ λεπτοουργοῦ, ἠσθάνθη παιδιῶθεν τῆς τέχνης τὴν ἱερὰν ἐμπνευσίν, καὶ ἀνδρείως παλαίσας πρὸς τε τὴν πενίαν καὶ πρὸς τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην τοῦ πατρὸς του, ὅστις ἐκ θλίψεως ὁδηγούμενος παίρας τὸν ἀπέτρεπε νὰ ἐναγκαλισθῇ ἐπάγγελμα ἀμείψαν τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ διὰ πτωχείας καὶ ἀδοξίας, ἐσπούδασε τὰς γραφικὰς τέχνας, ἰδίως δὲ τὴν γλυπτικὴν, κλοπημαίως κατ' ἀρχάς, καὶ ἐπειτα, τῇ πατρικῇ ἀδείᾳ, μετὰ δὲ τὴν πρώτην καὶ τα-

χειαν επιτυχίαν του, ὡς ὑπότροφος τῆς πόλεως τῆς γεννήσεώς του ἐν Παρισίῳ καὶ τέλος ὡς ὑπότροφος τῆς Γαλλικῆς ἀκαδημίας ἐν Ρώμῃ. Ἐνταῦθα μέγαν διδάσκαλον ἔλαβε τὸν Καννόβαν, καὶ ἐτι μείζονα ὅλα τῆς ἀρχαίας τέχνης τὰ θαύματα, τὰ συσσωρευμένα εἰς τὰ Μουσεῖα τῆς Ρώμης καὶ τῆς Νεαπόλεως, καὶ εἰς τὰς νεκροπόλεις τοῦ ἀρχαίου κόσμου, τὴν Πομπηῖαν καὶ τὸ Ἡράκλειον. Εἰς τὸ σχολεῖον τοῦτο ἐσπούδασε τὴν ἐντέλειαν τῆς μορφῆς, ἢ μᾶλλον ἀνέπτυξε καὶ ἐκνήδυνε τὸ ἐν ἑαυτῷ ἐνυπάρχον αἰσθημα τοῦ καλοῦ, κατὰ τοῦτο γενόμενος ὁπαδὸς τῶν ἀρχαίων, ὅτι τὸ μὲν αἰσχρὸν ἀπέκρουεν ὡς ἀπαθὸν εἰς αὐτὸν τὸν τῆς τέχνης σκοπὸν, τὸ δὲ καλὸν ἦν ἡ δινακὴς σπουδῇ καὶ λατρίᾳ του.

Ἐμπνεόμενος ὁμως ὑπὸ τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας ὡς πρὸς τὸν θεμελιώδη αὐτῆς χαρακτῆρα, δὲν ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ δεσμεύσῃ ἐντελὲς εἰς αὐτὴν τὸ αἰσθημα καὶ τὴν φαντασίαν του, καὶ καιροῦς καὶ ἤθη παραγνωρίζων, ν' ἀπομιμῆται δουρικῶς συνθέσεις οὐδὲν λεγούσας εἰς τῶν νεωτέρων τὰς πεποιθήσεις, καὶ νὰ σωματοποιῇ διὰ τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ λίθου αὐτὰς αἰτινας ἀπέθανον μετὰ τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ἡ δοξασία του ἦτον, ὅτι ὁ καλλιτέχνης, ἂν θέλῃ ἀληθῶς νὰ ἐπενεργήσῃ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του, πρέπει νὰ ἀνέκῃ εἰς τὴν ἐποχὴν του, καὶ ταύτης νὰ ἐκφράζῃ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν μορφήν, ἀλλ' ἀνάγων ταῦτα εἰς ἰδανικὸν κάλλος, ὅπερ εἶναι πασῶν τῶν ἐποχῶν. Ἡ γλυπτικὴ, ἰδανικὰ παριστῶσα ἀντικείμενα, καὶ ἰδιότροπον φαντασίαν ὑπερετοῦτα, δύνανται νὰ ἀποδῇ εἰς χαριέστατον κόσμημα, καὶ τὸν θαυμασμὸν νὰ ἐλκύσῃ διὰ τὸ κάλλος της. Ἀλλ' εἰς διαιωνίσιν μεγάλων ἀρετῶν, πατριωτικῆς ἀρροσιώσεως, εὐεργετημάτων εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καθιερουμένη, ἐξευγενίζεται εἰς ἱερὰν λειτουργίαν, ἀνκλαμβάνει τὸ ἀξίωμα τῆς ὑπερτάτης δικαιοδοτίας, ἥτις ἀπονέμει ἀθανασίαν εἰς τοὺς ἀθανάσιος ἀξίους.

Οὕτως ἐνόησε τὴν κλησιν τῆς τέχνης του ὁ Κ. Δαβίδ, καὶ διὰ τοῦτο, ἐκτὸς ἐνὸς Ἀχιλλέως, εἰς ὃν Νηρηΐς προσφέρει περικεφαλαίαν, καὶ ἐνὸς Ἐπαμινώνδου, ἀποσπῶντος τὸ βέλος ἀπὸ τὴν πληγὴν του, δὲν ἐμετάλλευσεν τὴν συμβολικὴν μόνον ἀξίαν δυναμένην ἥδη νὰ ἔχῃ μυθολογίαν, οὐδὲ τὴν μακρὰν ἡμῶν κειμένην ἀρχαίαν ἱστορίαν, ἀλλὰ τὸ κῦρος καὶ τὸ βραβεῖον τῆς γλυφίδος του ἐχορήγησεν εἰς τοὺς συγχρόνους μεγάλους ἀνδρας, οἵτινες παρ' αὐτῷ δὲν ἐλίσσονται εἰς πλουσίας καὶ ζωγραφικὰς πτυχὰς, οὐδὲ ἐπιδεικνύουσι τὸ κάλλος τῶν γυμνῶν των μελῶν. Ταῦτα ἦσαν πολύτιμα βοηθήματα ἃ ὁ ἀρχαῖος βίος καὶ αἱ ἀρχαῖαι ἰδέαι παρεῖχον εἰς τοὺς Φειδίας καὶ Πραξιτέλεις. Οἱ ἥρωες τοῦ Κ. Δαβίδ φέρουσι τὸν στενὸν καὶ ἄχαριν ἐπενδύτην, τὸν ἀλύγιστον λαμοδέτην· ἀλλὰ τοῦτο μάλιστα εἶναι ἐν τῶν κατορθωμάτων τοῦ μεγαλοφυοῦς τεχνίτου, ὅτι αἱ περιστάσεις του εἰσὶν ἀληθεῖς συγχρόνως καὶ ἰδανικαί, ὅτι ἐν τῇ ἀγενεστάτῃ μορφῇ, δι' αἰσθήσεως ἥτις κυρίως διακρίνει τοὺς μεγάλους τεχνίτας, ἀνακαλύπτει πάντοτε τὴν ἀρχικὴν τῆς ἀριστοτέχνου πλάσεως πρόθεσιν, καὶ αὐτὴν ἐκφράζει μεγαλοφυῶς, ὥστε, ἡ πεζωτέρα, ἡ ἥττον γλυπτικὴ

μορφή, ἐξέρχεται τῆς γλυφίδος τοῦ ὁμοιοτάτῃ ἐνταῦθα καὶ εὐγενεστάτῃ. Ὁ Κ. Δαβίδ εἶναι γλύπτης αὐτόχρημα ποιητῆς, γνωρίζων ὅτι ἡ ποίησις δὲν συνίσταται εἰς τινὰ παραδεδομένον σύμβολον, καὶ εἰς τινὰς θέσεις θεατρικῶς ἐπιδεικτικῶς, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐμφαίνεται ἐν τῇ ψυχῇ ἥτις ἐπιπνίει ἐπὶ τῶν λιθίνων μορφῶν, νὰ ἐλέγχῃται ἐν ταῖς πράξεσιν ἃς ἐκφράζουσιν αἱ συνθέσεις. Καὶ τῷ ὄντι παρ' αὐτῷ τὰ συμπλέγματα εἰσὶν, ἀφελῆ μὲν πάντοτε, κατὰ τῆς ἀρχαίας τέχνης τὸ εὐγενὲς παράδειγμα, τὴν πλήρη ἀτομικὴν ἀνάπτυξιν ἐκάστου τῶν ζωδίων θηρεύοντα, ἀλλὰ συγχρόνως δραματικώτατα κατὰ τὴν ἀντιληψιν καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν. Ἐν τῷ βίῳ ἐκάστου τῶν ἡρώων του ἐκλέγει πάντοτε τὸ ποιητικώτατον τῶν ἐπεισοδίων, τὴν εὐγενεστάτην ἢ δραστηριωτάτην πράξιν, καὶ ἐκφράζει αὐτὸ μετὰ ζωηρᾶς αἰσθήσεως καὶ φαντασίας, ἥτις δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ θανείζηται τῆς ἀρχαιότητος τὰς στερεοτύπους εἰκόνας, ἀλλ' ἀνευρίσκει τῶν σχέσεων τοῦ νέου βίου τὴν ποίησιν καὶ ἐκφράζει αὐτὴν ἐξαίτιας. Οὕτω παρ' αὐτῷ ἡ νίκη δὲν

Δαβίδ ὁ ἐξ Ἀγγερίας.

κρατεῖ σμίλιν, οὐδὲ χαράττει τὸ ὄνομα τοῦ νικητοῦ ἐπὶ τῆς κλασικῆς καὶ ἀπληροαιωμένης ἀσπίδος· ἀλλ' ὡς ἀνδροπρεπὴς θυγάτηρ τῶν μαχῶν, ἐν αἷς τὸ ἔργον τοῦ κεραυνούντος πυροβολικοῦ συμπληροῖ τὸ πεζικὸν ἐφορμῶν προτεταμέναις ταῖς λόγχαις, ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ στρατηγοῦ Συχέτου κρατεῖ πυροδόλον, καὶ ἀκρὰ τῇ αἰχμῇ γλύφει τὸ ὄνομά του ἐπὶ κανονίου.

Τὸ ἔργον δὲ ὁ κυρίως ὁ Κ. Δαβίδ προσέθετο δι' ὅλου τοῦ βίου του καὶ δι' ὅλης τῆς τέχνης του, ἦν νὰ δόξῃ τὴν ἀρετὴν, καὶ μάλιστα τὴν πατριωτικὴν, καὶ ν' ἀποδώσῃ ἀθανασίαν τοῖς ἀθανάσιος ἀξίοις· δι' ὃ καὶ ἀνεδείχθη ὁ ἐπὶ λίθου καὶ χαλκοῦ βιογράφος, ὁ γλύπτης Πλούταρχος ὅλων τῶν ἀνδρῶν τῶν δικαίως διαπρεψάντων ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ὅλων ἀκόρη τῶν ἀφανῶν ἀρετῶν, ὅσαι ἐκ τύχης ἢ μετριοφροσύνης κρύπτανται εἰς τὸ σκότος, εἰ καὶ ἀξίαι τοῦ φωτός. Τὸ μέγιστον τῶν ἔργων του, ἀρκοῦν αὐτὸ μόνον ν' ἀπαθανατίσῃ ἕκαστον καλλιτέχνην, ἔχον δὲ πρὸς τὰ λοιπὰ προϊόντα του ὡς ἡ κόσμησις τοῦ Παρθενῶνος εἶχε πρὸς τὰ λοιπὰ τοῦ Φειδίου καλλιτεχνήματα, εἶναι

ἐπιτάτη ἐκφορᾷ τῆς τάσεως τῆς γλυφίδος του, εἵ-
ναι τὸ αἶτωμα τοῦ ἐν Παρισίῳ Πανθέου, οὗ τὴν ὑ-
πόθεσιν χαρακτηρίζει ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφή. «Τοῖς
μεγάλῳι ἀνδράσι ἡ πατρίς εὐγνωμονοῦσα.» Ἐκτὸς
δὲ τούτου εἰς συμπλέγματα μελῶνα ἢ ἐλάσσονα, ἀ-
γάλματα λίθινα ἢ χαλκᾷ, ἀνέγλυφα καὶ προτομας,
καὶ κεφαλὰς ἐν ὄπλῳ, ἀπετύπωσε πάντας τοὺς ἐπι-
φανεῖς ἀνδρας οὐ μόνον τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ τῆς Εὐρώ-
πης καὶ αὐτῆς τῆς Ἀμερικῆς, μεθ' οὗ ζήλου ὁ βοτα-
νικὸς ἢ ὁ ἀρχαιολόγος περιηγεῖται συνάγων τὰ περίερ-
γα τῆς ἐπιστήμης του, ἀπαρτίζων καὶ αὐτὸς δι' ὅλης τῆς

Γαλλίας, προσεκτέσαστο καὶ εὐπορίαν διὰ τῶν ἐργῶν
του, καὶ μετεχειρίζετο αὐτὴν οὐ μόνον ὅπως ἀναζητῇ
μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς Εὐρώπης τὰ πρωτότυπά του,
ἀλλὰ καὶ πολλάκις εἰς τὴν εὐφυίαν ἢ τὴν ἀρετὴν ἐξέ-
πραξε τὴν εὐλάβειάν του, δαπανηρὰ ἔργα του πολ-
λάκις αὐταῖς προσφέρων, ἢ ἄλλοτε διὰ τῆς τέχνης του
εἰς βοήθειαν σπεύδων τῶν ἀναξιοπαθόντων. Οὕτως
οὐ μόνον τοῖς Βασιγκτῶνας ἔγλυψε καὶ τοὺς Λαφαυέ-
τας, τοὺς Σατωβριάνδας, τοὺς Λαμαρτίνους, τοὺς Ἀ-
ραγῶ, οὐ μόνον εἰς Γερμανίαν ἀπήρχετο ἀναζητῶν τὸν
Σχίλλερν, τὸν Γαίτην καὶ τὸν Οὐμβόλδον, εἰς Ἀγ-

Προτομή τοῦ Καράρη.

Εὐρώπης πλήρη συλλογὴν μεγάλων ἀνδρῶν, στρατηγῶν,
πολιτικῶν, ἐπιστημόνων, συγγραφέων καὶ ποιητῶν
ὥστε καὶ τῷ ἔλεγεν ὁ Βίκτωρ Οὐγος, ὅτι μετὰ τὸν
ὄντι αὐτὸς ὁ ποιήσας τὰς πλείστας μεγαλοφυεῖς
μεγαλίας· διότι τῷ ὄντι μεγαλοφυεῖς τὰς ἐποίησε καὶ
ἐπὶ τῶν χαρακτήρων των, οἵτινες εἰσὶν ἀνεπὶλήπτοι
κατὰ τὴν ὁμοιότητα, ἐπιφαίνεται πάντοτε τὸ ἦθος
καὶ ὁ χαρακτήρ των, ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμά των.
Ὁ πῆνξ τοῦ χειρωνάκτου υἱός, γενόμενος τεχνίτης
ἐπίσημος, νυμφευθεὶς τὴν ἐγγόνην τοῦ Λαρεβηλιέρ
Λεπῶ, ἄλλοτε μέλους τῆς διευθυντικῆς ἐπιτροπῆς τῆς

γλίαν, τὸν Βενθὰμ ἢ τὸν Κούπερον, εἰς Ἰταλίαν
τὸν Ροσσίνην, τὸν Παγανίνην, ἀλλὰ μαθὼν ὅτι ἐπὶ
τῆς ἐπαναστάσεως, εἰς προσβολὴν φρευρίου, ἐν ᾧ ὁ
λόχος ἀναβὰς εἰς τὸ ῥῆγμα, φοβηθεὶς ἔπεσεν ὅλος
πρηνῆς, εἰς μόνος στρατιώτης ἔμεινεν ὀρθῶς κρατῶν
τὴν σημαίαν, καὶ διὰ τοῦ παρδείγματός του ἐνεθάρ-
ρυνε καὶ τοὺς λοιποὺς καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν νίκην,
ἀκούσας δὲ ὅτι ὁ στρατιώτης οὗτος ἔζη ἄγνωστος καὶ
λησμονημένος εἰς ἀφανὲς τῶν Πυρηναίων χωρίον, ἀ-
πῆλθεν ἐκεῖ, εὗρε τὸν γέροντα ἀπόμαχον, ἐκπεπληγ-
μένον ὅτι ὑπῆρχεν ἀκόμη τις ἐνθυμούμενος ἀνδραγα-

θίαν, ἣν ὁ ἴδιος εἶχε λησμονήσει, κατεσκευάσε τὴν προτομὴν αὐτοῦ, καὶ τῷ ἔδωκε τὴν ἀθανασίαν εἰς ἀξίαν τῆς ἀνδρείας του ἀμοιβήν. Ἄλλοτε πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ ποιητὴς τοῦ περιφήμου Μασσαλιωτικοῦ ὕμνου, Ρουγέτιος ὁ ἐκ Αἰλίας, ἔζη ἐν ἐσχάτῃ ἀπορίᾳ ἐν Παρίσις, ἐλθὼν πρὸς αὐτόν, ἐγλυψε καλοσσιαίαν τὴν καρὰν του ἐν ὄπλῳ, καὶ, ἐλθεὶς αὐτὴν εἰς λαχείον, τὰς εἰσπραχθείσας δισχιλίους δραχμὰς ἔδωκεν εἰς τὸν πενόμενον ποιητὴν.

Μεταξὺ δὲ τῶν μεγαλοψύχων τούτων δωρεῶν, τὴν πρώτην θέσιν ἀναμφισβητήτως κατέχει μία, ἥτις ἡμῶν ἰδίως προκαλεῖ τὴν εὐγνωμοσύνην. Ὁ ἀριστοτέλης οὗτος τοῦ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἦτον ἀδύνατον βεβαίως νὰ ἰδῇ ἐνώπιόν του δραματουρούμενην τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα, τὴν μητέρα τῆς τέχνης καὶ πάντων τῶν τῆς ἀρχαιότητος ἀριστουργημάτων, παλαιούσαν περὶ ζωῆς ἢ θανάτου, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ ζωντὰν πρὸς αὐτὴν συμπάθειαν. Ταύτην δ' ἐξέφρασε δι' ἑνὸς ἀριστουργήματος ἀξίον αὐτῆς, δι' ἑνὸς ἔργου του ὅπερ ὑπὲρ πάντα ἠγαπήθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ εὐχαιρέσθη ὑπὸ τῶν ἄλλων. Τὸ ἔργον τοῦτο, ὃ ὁ Κ. Δαβίδ ἐπέσφερε τῇ Ἑλλάδι, δαπανήσας ὑπὲρ αὐτοῦ μύρια φράγκα ἐκ τῶν ἰδίων, εἶναι τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀχιλλέως τῆς νέας Ἑλλάδος, τοῦ Μάρκου Βότζαρν. Ἐν γένει ἐκρίνετο ὅτι μεταξὺ τῶν Γάλλων καλλιτεχνῶν ὁ μὲν Κ. Δαβίδ ὑπερέχει κατὰ τὴν ἐκφρασιν καὶ τὴν δύναμιν, ὁ δὲ ἄρτι ἀποθανὼν Πραξιτέλης, κατὰ τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν χάριν. Ἀλλ' ὁ Κ. Δαβίδ διὰ τοῦ μνημείου του τούτου ἀπέδειξεν, ὅτι ὅταν θέλῃ νὰ χαλάσῃ τὴν γλυφίδα του εἰς γλυκυτέρων τόνων διαπασῶν, οὐδὲν γνωρίζει οὐδ' ὡς πρὸς τοῦτο ἀνώτερόν του. Τὸ μνημεῖον παριστᾷ νέαν κόρην, εὐχαριν ὡς τὴν Κνιδίαν τοῦ Πραξιτέλους, ἥτις, ὑπακούουσα ἀγρίους θάμνους, εὐρίσκει ὑπ' αὐτοῖς γεγραμμένον ἐπὶ λίθου τὸ ὄνομα τοῦ Βότζαρν· ποιητικώτατον ἐμβλημα τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἐφαίνετο τόπος δι' αἰώνων ἐκβαρβαρωθεῖς· ἀλλ' ἅμα ἡ Εὐρώπη ἠθέλησε νὰ ἰδῇ ὑπὸ τὰς καλυπτούσας αὐτὴν τριβόλους, ἀνεκάλυψεν ὑπ' αὐτὰς ἡρώων ὀνόματα! Τὸ λαμπρὸν τοῦτο μνημεῖον κοσμεῖ σήμερον τὴν πόλιν τοῦ Μεσολογγίου, καὶ περὶ τῆς ἐπιμελοῦς αὐτοῦ διατηρήσεως ἐγγυᾶται τὸ συμφέρον τῶν τε διωικητικῶν καὶ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν, διότι ἡ ἐλαχίστη βλάβη αὐτοῦ ἠθέλει εἰσθαι ἔλεγχος ἐσχάτης αὐτῶν σκαριότητος καὶ βαρβαροῦ ἀβελητηρίας. Ἄν δέ ποτε πρὸς αἶσχος τῆς Ἑλλάδος ἠθέλει συντριβῇ, οἱ μετὰ τινες αἰῶνας ἐκ τῆς γῆς ἀναστὰς πτοντες τὰ συντρίμματά του, θέλουσιν ἀμφισβητεῖν ἂν εἰς τοῦ Φειδίου ἢ εἰς τοῦ Πραξιτέλους τὴν γλυφίδα πρέπει νὰ τ' ἀποδώσωσι.

Περὶ τοῦ Κ. Δαβίδ ἐρρέθη, ὅτι ἡ μοῦσά του ἐνδίδει ἐνίοτε εἰς ἐμπνεύσεις κομματικὰς καὶ τοῦτο αἰνιττόμενος ὁ Βίκτωρ Οὐγος τῷ λέγει ἐν τῇ ᾠδῇ τὴν ἔγραψεν πρὸς αὐτόν, (*Les rayons et les ombres. Epître à M. David d'Angers*):

Σὺ ὅστις νέας τὰς ὁδοὺς τῆς τέχνης σου χαράτεις,
ὅστις μαλάσσεις τὸν χαλκὸν καὶ τὰς ἰδέας πλάτεις,
ἰδὲ τὰ πάθη τῶν θνητῶν καὶ τὴν μικρότητά των,
καὶ αἴρου ὑπερήφανος ἐπάνω τῶν κομμάτων·

τὴν ὕψηλὴν γλυφίδα σου πατρίᾳ μὴ μολώνῃ
καὶ τὸ ἀγνόν σου μάρμαρον ἄς μὴ ἐγγίσῃ ἡ ρίνη,
ἢ τὰς καρδίας δάκνουσιν. Καθὼς ἡ Ἰταλία
τῷ Βοναρόττῃ ἔλαχε, σὸν κτήμα ἡ Γαλλία.
Ἄς μᾶς διδάξῃ τὸ σεμνὸν παράδειγμα σου, φίλε,
ὅτι καθὼς τοῖς πωληταῖς τοῦ ἱερῶς αἵ πυλαί,
ὁμοίως κλείει τὴν ψυχὴν ὁ ἱερὸς τεχνίτης
ταῖς δημηκόποις διδαχαῖς καὶ ταῖς κοσμομυσήτοις.

Γιὸς τοῦ λαοῦ αὐτός καὶ τῶν ἰδίων του ἔργων, δὲν εἶναι παράδοξον νὰ ᾔναι προκατειλημμένος ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας. Ἀλλ' ἰδοὺ πόσον ὀλίγον αἱ πολιτικαὶ συμπάθειά του τὸν ἀποτυφλοῦσιν ὡς πρὸς τῆς τέχνης τὴν ἀσκησιν καὶ τὴν κλησιν. Ὁ Βογγκάμπιος (*Bonchamp*) ἦτον ἀρχηγὸς τῶν νομιμοφρόνων Βανδέων. Πληγωθεὶς καιρίας εἰς μάχην, ἀκούσας δ' ἐνῶ ἐξέπνευεν ὅτι οἱ στρατιῶταί του, ἐκδικούμενοι τὸν θάνατόν του, ἐμελλόν νὰ καταपुरοβολήσωσι πεντακισχιλίους δημοκρατικοὺς οὓς εἶχον αἰχμαλωτίσει, ὕψωσε τὴν ἡδὴ βεβαρυσμένην του χεῖρα, καὶ με φωνὴν δικακχομένην εἶπε· «Χάρις τοῖς αἰχμαλώτοις, ὁ Βογγκάμπιος τὸ διατάττει!» καὶ ἀπέθανε. Ταύτην τὴν γενναίαν πράξιν ἐχθροῦ τόσον προθυμότερον διακρίνει ὁ Δαβίδ διὰ θυμιασίου μνημείου ὃ ἐπέσφερεν εἰς τὴν Βανδέαν, καθ' ὅσον μεταξὺ τῶν σωθέντων αἰχμαλώτων ἦν καὶ αὐτός ὁ πατὴρ τοῦ γλύπτου. Οὐδεὶς ὁμῶς θέλει τὸν ψεῖει βεβαίως, ἀλλὰ μάλιστα ἡ ἱστορία θέλει ἀπομνημονεύει πρὸς τιμὴν τῆς Γαλλίας, ὅτι ὁ καλλιτέχνης οὗτος οὐδέποτε κατεδέχθη νὰ μισθώσῃ τὴν γλυφίδα του εἰς τῆς πατρίδος του τοὺς ἐχθρούς. Ἐν ᾧ κατετρώχετο ὑπ' ἐσχάτης πενίας, ἔλαβε πρῶτασιν παρ' Ἀγγλικῆς ἐταιρίας νὰ κατασκευάσῃ στήλην οἷα ἡ τῆς Βανδόμης, πρὸς μνήμην τῆς μάχης τοῦ Βατερλώ. Τὸ μνημεῖον τοῦτο καὶ φήμην τῷ ὑπέσχετο καὶ πλοῦτον πολὺν· ἀλλ' ὁ γενναῖος καλλιτέχνης ἀπεποιήθη. Ἀλλ' ἂν καὶ τοιοῦτος περὶ τὰς πολιτικὰς δοξασίας του, ἄς διὰ λόγου μὲν καὶ παραδείγματος πάντοτε μετὰ παύρησίας ὑπερασπίσθῃ, διὰ ἐμφυλίων ὁμῶς στάσεων, ἀναρχικῶν κινημάτων ἢ δεμαγωγικῶν φωνασικῶν οὐδέποτε ὑπεστήριξε, διότι ἐκ χαρακτῆρος καὶ πεποιθήσεως εἶναι θρησκευτικῆς καὶ φίλος τῆς τάξεως καὶ τῆς πειθαρχίας, δὲν ἐδυνάθη ὁμῶς ἐπὶ τῶν ἐσχάτων ταραχῶν τῆς πατρίδος του νὰ ἀπορύγῃ τὴν προγραφὴν καὶ ἀποσυρθεὶς εἰς τὸ Βέλγιον, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μείνῃ μεμακρυσμένος τοῦ θεάτρου συμβάντων ἃ ἀπεδοκίμαζε, καὶ ὧν ἐπεθύμει νὰ μείνῃ ἐντελῶς ἀμέτοχος, εἰήτησε νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅταν εἶδε σκιὰν εὐνομίας ἐπανελθοῦσαν ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἡ καθόδος τῷ ἀπηγορεύθη. Τότε ἡ νηγκασμένος νὰ λάβῃ εἰς χεῖρας τὴν βακτηρίαν τῆς ἐξορίας, ἐστράφη πρὸς τὴν Ἑλλάδα, τὴν γῆν τῶν ὀνείρων του, τὴν γῆν ὅθεν ἐφ' ὅλου τοῦ βίου του τῷ προσεμειδίων αἱ καθαφαὶ ἐκείναι μορφαί, αἵτινες ἀντενακλῶντο ἐπὶ τῶν ἀρίστων τῶν ἔργων του καὶ τότε ἠθέλησε νὰ ἐκπληρώσῃ ἐν ἀρχαίῳ ὄχλημα, ὃ χλημα εἰς ἐαυτὸν καὶ εἰς τὰς πεποιθήσεις του, νὰ πλάσῃ ἐν κενὸν μένον κατ' αὐτόν εἰς τὴν πινακοθήκην τῶν μεγάλων ἀνδρῶν του. Μετὰ τὸν Ἀχιλλέα, τὸν Θεμιστοκλῆν, μετὰ τὸν Βότζαρν, τὸν Κανάρν. Ἐπὶ τὸν ὀλοκαύτωμα στόλων καύσαντα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ.

τῆς πατρίδος. ἐφ' οὗ μυριάκις προσέφερε τὴν ζωὴν τοῦ
 θυσίαν, ὁ Κ. Δαβὶδ προσέφερε μαρμαρίνον καὶ κολο-
 σιάν τὴν προτομὴν τοῦ. Τὸ ἔργον τοῦ τοῦτο ἔχει
 εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν ὅλα τὰ προτερήματα ὅσα δια-
 κρίνουσι τοῦ Κ. Δαβὶδ τοὺς εἰκονικοὺς ἀνδριάντας. Ἐν
 ᾧ δηλαδὴ παριστᾷ μετὰ πάσης ἀκριθείας τὴν ἐκρη-
 στικὴν καὶ ζωηρὰν μορφήν τοῦ γενναίου υἱοῦ τῆς θα-
 λασσῆς, συγχρόνως διὰ τῶν ἤδη γαληνικῶν του χα-
 ρακτήρων διορᾷ τὸν ἀριμάνειον ἐνθουσιασμόν, ὅστις
 ἄλλοτε τοὺς ἐξωγόνει, καὶ ἐμψυσθ' εἰς αὐτοὺς τὴν
 ἐνδοξὸν ταύτην αὖραν τῶν μεγάλων παλαιῶν ἡμερῶν.
 Ὁ πρῶτος τοῦ πῶγων φέρει σφραγίδα ἐπιμονῆς ἀ-
 νεδότου, ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ φαίνεται γεγραμμένον
 τὸ τοῦ Σπαρτιάτου « ἡ τὰν ἢ ἐπὶ τὰν », καὶ οἱ ὀ-
 φθαλμοί του, ἂν καὶ κατὰ τὰς ἀξιώσεις, ἢ ἴσως κατὰ
 τὰς προλήψεις, τῆς γλυπτικῆς, ἐστερημένοι κορῶν,
 φαίνονται ὅμως ὑπερῆρᾶνως διαμετρῶντες τὸν πόντον,
 τὸ ἀχανὲς στάδιον τῶν νικῶν. Φέρει δὲ ὁ εὐκλεὲς υἱὸς
 τῶν Φαρῶν, οὐχὶ τὴν στολὴν τοῦ ναυάρχου, καὶ τὰ
 σπέρσημα δι' ὧν ὁ Βασιλεὺς, ἐντολοδόχος τῆς ἡθι-
 κῆς εὐγνωμοσύνης, τὸν ἀντέμειψε διὰ τὰς ἀνδραγαθίας
 του, ἀλλὰ τὴν στολὴν ἐν ᾗ ἡνδραγάθει, τὸν ζωγραφι-
 κὸν πῆλον τοῦ ναύτου, καὶ λαίμουδέτην ἀτημελήτως
 ἠμμένον περὶ τὸν τρέχῃλον. Τοιαύτη εἶναι ἡ πολύ-
 τιμος προτομὴ αὕτη, ἥτις δύο δόξας ἀντιπροσωπεύει
 εἰς, τὴν καλλιτεχνικὴν τῆς Γαλλίας καὶ τὴν ναυ-
 τικὴν τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὴν γονιμότητα ὁ Κ. Δαβὶδ δὲν ἔχει οὐδένα
 τῶν νεωτέρων, ἴσως δὲ καὶ τῶν ἀρχαίων τεχνιτῶν
 ἐφ' ὧν. Οἱ μαρμαρίνοι ἀνδριάντες του, ἐν οἷς τινες
 εἰν' ὅλα συμπλέγματα, ἀριθμοῦνται μέχρι τοῦδε εἰς
 ἑκατὶ, οἱ λίθινοι εἰς τρεῖς, οἱ χαλκοὶ εἰς δώδεκα, τὰ
 ῥημεῖα ὅσα δι' ἀνγλύφων ἐκόσμησεν, εἰς ἓν καὶ εἴ-
 κισι. Προτομὰς δὲ κατεσκευάσε, μαρμαρίνας μὲν ἐν-
 νήκοντα, χαλκᾶς δὲ ἑνδεκα, κολοσσαϊκὰς δ' ἐν ὅπλῳ
 μαρμαρίνας μὲν ἑνδεκα, χαλκᾶς δὲ ἑννέα, καὶ τέλος
 ἐλάσσονας ἄλλας ἐν ὅπλῳ προτομὰς, ὅλην λεγεῶνα
 ἐνδοξῶν ἀνδρῶν, ὑπὲρ τὰς πεντακοσίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ

ΚΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

—0—

Ὅστις μεταβῆς ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς Κωνσταντινου-
 πόλιν, ἀποδῇ τὸ πρῶτον εἰς Γαλατᾶν παρὰ τὴν γέ-
 ρυραν, νομίζει ὅτι, πλὴν τῶν συμπεριζομένων σωρῶν
 τοῦ πλήθους, καὶ τῶν βροντοφωνούντων καὶ θορυβωδῶν
 ἐκβοῶντων, εὐρίσκεται εἰσέτι ἐν τῇ πατρίδι του. Ὁ-
 λοιποὺς ἀπὸ τῆς ἔχουσι φυσιογνωμίαν Στερεοελλαδί-
 του, Πελοποννησίου, Αἰγαιοπελαγίτου, Χίου, ἢ ἄλλου
 ἐκ τῶν κατοικούντων ἐν Ἑλλάδι. Ἐκεῖ βλέπει τὰ θα-
 λασσοῦσια τέκνα καὶ τῆς Ἰδρας, καὶ τῶν Σπετσῶν,

καὶ τῶν Φαρῶν, καὶ τοῦ Γαλαξειδίου, καὶ τῆς Θή-
 ρας, καὶ τῆς Ἀνδρου, καὶ τοῦ Κρανιδίου, καὶ τῆς
 Μηκόνου, καὶ ἐκεῖ ἀκούει τὴν ἀλθανικὴν τῶν ἡμετέ-
 ρων Ὑδραιοσπετσωτῶν διαλέκτον, καὶ τὸ βέμνι Πρε-
 σβεῖα, καὶ τὸ καὶ κοπιᾶσεν μετὰ τὸ καλὸν, καὶ τὸ
 σκροῦναι διαταγὴν, καὶ τὰς τόσας ἄλλας νοθογε-
 νεῖς λέξεις καὶ φράσεις, τὰς ὁποίας ἀποστρέφεται μὲν
 ἐν Ἑλλάδι, ἀγαπᾷ δὲ ἐκτὸς αὐτῆς.

Ἐάν μετὰ ταῦτα, παλαίων πρὸς τὸν ἀκατάσχετον
 τοῦ πλήθους χεῖμαρρον, εἰσδύσῃ εἰς τὰ χάνια, θέλει
 θαυμάσει βλέπων ὅτι ὅλην σχεδὸν τὴν ἐν Κωνσταντι-
 νουπόλει ἐμπορίαν διαχειρίζονται συμπολιταὶ του. Ἐ-
 κεῖ θέλουσι προσβάλλει τὰς ἀκοάς του ὅλα τὰ γνω-
 στότερα τῶν ἐμπόρων ὀνόματα ὅσα ἤκουσε καὶ ἐν τῇ
 ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι, καὶ ἐκεῖ καὶ διεσθύνεται κατὰ
 στημάτων, καὶ γραμματεῖς καὶ ὑπηρέται θέλουσιν
 ἀποτείνει ἐλληνιστὶ πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον, ἐπικαλοῦν-
 τες αὐτὸν, ὅχι ὡς πρὸ μικροῦ ξανοφώνως Signor ἢ
 Monsieur, ἀλλὰ Κύριον.

Ἐάν δὲ ἐκείθεν, εἰσερχόμενος διὰ τῆς μεγάλης Πύ-
 λης εἰς τὸ Ἄστυ, στραφῇ πρὸς ἀριστερά, θέλει ἀπαν-
 τήσῃ μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης ἀποθήκας βρυθούσας
 τῶν ἀενάων καὶ δαψιλῶν, ἂν ὅχι καὶ πάντοτε εὐχύ-
 μων, προϊόντων τῶν Ἑλληνικῶν πισστηρίων.

Καὶ ὁ ξένος Ἕλλην δὲν θέλει βραδύνει νὰ πιστεύσῃ
 ὅτι ὁ Γαλατᾶς, ἐάν δὲν εἶναι Ἑλλᾶς, εἶναι τοῦλάχισ-
 στον ἀποικία Ἑλληνική.

Καὶ τῶντι ὁ Γαλατᾶς εἶναι ἀποικία Ἑλληνική, ὅ-
 που ἀπαντᾷ πάσης Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης
 ἀντιπροσώπους, καὶ ἐμπόρους, καὶ βιομηχάνους, καὶ
 χειρωνακτας, καὶ δικηγόρους, καὶ ἰατροὺς, καὶ διδα-
 σκάλους, καὶ ἱερεῖς· εἶναι λιμὴν ἀπέραντος ἐν ᾧ συγ-
 χωνεύονται καὶ τὰ τέσσαρα ναυτικὰ τμήματα τῆς
 Ἑλλάδος, καὶ ἐν τῷ νηολογίῳ τοῦ ὁποίου ἐγγράφονται
 καθ' ἐκάστην ὅλα τὰ πλοῖα καὶ ὅλοι οἱ ναῦται τῆς.

Ὁ Γαλατᾶς εἶναι πρὸς τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα ὅ,τι
 ἡ Τύρος πρὸς τὴν ἀρχαίαν Φοινίκην, ἢ ὅ,τι πρὸ τι-
 νων ἐτῶν ἡ Περουβία πρὸς τὴν Ἰσπανίαν.

Ἀλλὰ τὴν πεποιθήσιν ταύτην τὴν ὁποίαν συλλαμ-
 θάνεις σὺ μόλις πατήσας τὸ ἔδαφος τοῦ μέρους ἐκεί-
 νου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δὲν κατώρθωσεν εἰσέτι
 νὰ συλλάβῃ καὶ ἡ μητρόπολις. Αὕτη δὲν ἐνόησεν ὅτι
 ἐκεῖ ὅπου συγκεντροῦται ὅλη σχεδὸν ἡ Ἑλληνικὴ
 ἐμπορία καὶ ναυτιλία, ἐκεῖ ὅπου ἐπικρατοῦσι καὶ ὑ-
 περέχουσιν ἀναντιρρήτως αἱ δύο αὗται πολυχεύμονες
 πηγαί, αἱ παρέχουσιν αἷμα καὶ ζωὴν εἰς τὴ κοινωνι-
 κὴν τῆς Ἑλλάδος σῶμα, ἀνάγκη πᾶσι νὰ προστα-
 τεύωνται τὰ μεγάλα τούτων συμφέροντα ἀπὸ ἐγγυή-
 σεις ἰσοδυνάμους τοῦλάχιστον τῶν ἰσχυροῦσων ἐν αὐτῇ
 τῇ ἰδίᾳ.

Ἡ μητρόπολις δὲν ἐνόησεν ὅτι ἡ ἐν Κωνσταντινου-
 πόλει παρουσία τοῦ Πρέσβεως τῆς, καὶ πλειοτέρας,
 εἰ δυνατόν, παρὰ τὸν ἐνεστώτα ἀπολαύοντος ὑπολή-
 ψεως, καὶ ἐνθερμότερον, εἰ δυνατόν, ζῆλον καταβάλ-
 λοντος περὶ τὴν δικαιοτέραν, τὴν ἀμερόληπτον, καὶ
 τὴν ταχυτέραν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων, δὲν ἀρκεῖ
 μόνον νὰ παρέξῃ τὴν ὑπεράσπισιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν
 ἐκείνην, τὴν ὁποίαν βεβαίως καὶ αὕτη ἐπιθυμεῖ.